

Kitapsever

Bibliophil

Üstün Yıldırım*

Öz

Gerçek bir anıya dayanan bu okuyucu mektubunda, kütüphane yöneticisi özelinde, yönetim algısı ve iyi yöneticilik üzerine trajikomik bir eleştiri yapılmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Kitapsever; kütüphane yönetimi; yönetim; Türkiye.

Abstract

This reader's letter, which is based on a true story, criticizes the perception of management and good managing specific to the library manager in a tragicomical way.

Keywords: Bibliophil; library management; management; Turkey.

Kısa kır saçları, küçük mavi gözleri, dolgun kırmızı yanaklarıyla ülkemize gelmiş yabancı bir bilim adamı sanısı uyandırıyor insanda. Bira düşkünü bir Alman ya da her akşam bir bardak viski yuvarlamayı alışkanlık edinmiş orta yaşların Amerikalısı olabilirdi. O yanaklar nasıl al al olsundu başka türlü. Sözcükler ağızdan birlikte çıkıyormuş da sonradan ayrılıyormuş gibi çabuk çabuk konuşuyordu. Bir süre sonra ancak ayımsanabilse de sözleri hemen anlaşılacak isteyen bir yabancıya çabukluğundaydı. Oysa tam bir yerli yapımdı.

“Hocamız kitaplara çok düşkündür” diye tanıtıldığında da yabancıya benzetmemin ne denli doğru olduğunu düşündüm. Demek ki salt dışında değil, içinde de vardı bir yabancılık. Belki genlerinde de vardı aynı şey. “Öyledir” diye doğrulamıştı kendisi de. Beni değil, kendisini tanıtanı. “Nerede olursa olsun, kitap gördüm mü dayanmamam. Hemen karıştırırım. Evim kitap doludur” demişti sonra da. Sevindim. Demek ki gelecek günlerde güçlü bir destekçim olacaktı. Öğretmen, bilim adamı; hem de yöneticiydi adam ve bundan iyisi de can sağlığıydı doğrusu. Yüksek düzeyde eğitim, öğretim ve araştırma yapan bir öğretim kurumunun kitaplığını yöneten biri için çok önemliydi böyle birinin varlığı. Hani kitap gibi, dergi gibi ve benzeri araç gereçlerin alımında böylesi kitapsever bir yöneticinin olması başlı başına bir varlıktı. Kitapları çok sevdiği söylenen, bu sevgisi kendisince de doğrulanan kitapsever yöneticimin kitap sevmek için bir kez bile kütüphaneye uğramamış olduğunu anımsayınca o varlığın çok da önemli olmayacağı umutsuzluğu kıpraştı içimde. Yine de kütüphanedeki kitapları daha önce sevmiş olabileceğini düşünerek umudumu sıcak tutmaya çalıştım. Umut yoksulun ekmeği idi ne de olsa; bir işe yaramayacak olsa da yanında bulundurmakta yarar vardı.

Böyle bir yerde ve böyle bir yöneticinin yönetiminde toplamı bir buçuk yıl tutan aylar süren uğraşlar, yakarışlar, çırpınışlar sonrası, yurtdışından on kitap; bir de orta düzey bir bilim adamının kitap sanarak istediği; ama mikrofilm çıkan araştırmayı getirtebilmişim. Kütüphanede; hem de kurumda ve de yakın çevrede mikrofilm okuyucusu olmamasına karşın istenmişti yine de. Getirtmişim de ödeme işi getirtmek denli kolay olmuyordu ne yazık ki.

* Emekli Kütüphaneci, e-posta: oustunyildirim@gmail.com
Librarian (Retired)

Kitapları ödenmişti de bir tek mikrofilmin ederi kalmıştı. Bin lirayı bulmuyordu o da. Adamlar iki ay arayla üç kez uyarılmışlar, paralarını istemişlerdi. Ülkemizdeki bilim çalışmalarına destek verirken dilenci durumuna düşmüşlerdi. Ne yapacağımı bilemiyordum. “*Paramız yok ki*” diyemezdim. Eloğlu ne bilsin parasızlığın ne demek olduğunu. Koskoca devletimi, ulusumu, kurumumu yabancılar karşısında küçük de düşüremezdim üstelik. Gerçi ben ne yaparsam yapayım onlar düşüp duruyorlardı ya.

Tek yol vardı o da kurumun döner sermaye işletmesini de yöneten içi dışı yabancı görünüşlü o kitapsever yönetici hocaya gitmek ve onun anlayışına sığınmak. Gittim. Ne ayak varmış bende de. Ben gittim oda dolup taşmaya başladı. Konuşamıyordum bir türlü. Konuşmayı bıraktım adamın yüzünü bile göremiyordum. Masasına gidiyor telefonla konuşuyor, öbür masaya gidip bir şeyler inceliyordu. Boş kaldığında da çalışanlarla ilgili yeni göstergeyi tartışanlara katılıyordu. Odada bana bakan yoktu. Bu adam burada ne arıyor diyen de yoktu. Düşünüyorlardı da dışı vuramıyorlardı belki de. Ben odada yok gibi bir şeydim. Varlığımdan kendim bile kuşkuya düştüm. Hiç değilse orada olduğumu görsünler diye gitmeye yelteniyordum; ama çay gelecek diye durduruluyordum. Böyle de incelik (!) gösteriliyordu bir de. Yine de çayın gelecek olması benim için bir umuttu. Belki bir fırsatını bulup... İşin doğrusu biraz da gıcıklık olsun diye oturuyordum. Hiç değilse varlığımdan, çekip gitmeyişienden rahatsız olsunlar istiyordum. Onlar yapıyordu; ben niye yapmayaydım.

Madem çay beklemekten öte yapacak bir şeyim; benimle ilgilenecek bir yönetici de yoktu ben de şöyle odanın içinde bir dolanayım istedim öyle boş boş otururken. Bakalım kitapsever yönetici bilim adamının neresinde neler vardı. Gözlerim çevreyi taramaya başladı son hızla. Kocaman masasının bir köşesinde o günün güncel konusu çalışanların göstergelerinin bulunduğu resmi gazete duruyordu. Öbür köşede ise yeni yapılan kafeteryanın yer ve masa üstü döşemelerinde kullanılacak seramik karolar vardı. Bordo rengi insanın gözüne gözüne vuruyordu. Kitapsever yöneticinin ne denli önemli işleri olduğu ve bu işlerin de ne denli yoğun olduğu gözler önündeydi. Ben de bu işlerin arasında çıkıntılık yapıyordum. Hiç sırası değildi. Zaten sıra da gelmiyordu bir türlü.

Ben bakıp dururken çevreyi inceliyor olmam hoşnutsuzluk yaratmış olmalıydı ki başlarından atmak için söz verildi birdenbire. Bir çırpı da anlattım derdimi ve “*İzniniz olursa şu parayı döner sermayeden ödeyelim.*” “*Ödeyelim*” demez mi adam. Bir an beni yineliyor, alay ediyor sandım. “*Ama Marttan sonra*” diye gerisini getirdi. Dört ay vardı Mart’ın sonrasına. Bu bir kaç uyarı daha demekti ki bunu kitapsever yöneticimin anladığı yoktu. Üstelik bu süre içinde paramız daha bir değer yitirecek borç artacaktı. Doğal olarak paramızla birlikte ulusal onurumuzda değer yitimine uğrayacaktı; ama kimin umurundaydı onlar. Direnmek için kendimi toplarken telefonu çaldı. İyi adam sözünün üstüne gelirmiş diye düşündüm çünkü arayan döner sermayenin yöneticisi idi.

- “*Buyur Ahmet Bey!*”

- ...

- “*Evet, Ahmet Bey...*”

- ...

- “*Ahmet Bey, umutmadan. Tekel’ e zam gelecekmış. Biraz içki al, koy köşeye*”

- ...

- “*Duydum. Rakı, votka, bira, ne bulursan al...*”

- ...

- “*Ha! Bak! Kütüphane ’nin de bir faturası varmış. Dokuz yüz liralık bir şey...*”

- ...

- “*Tamam... Ben kendisine söyledim. Mart’ tan sonra ödenecek. Not yazdım faturanın üstüne...*”

- ...

- “*Tamam... Güle güle.*”

Bana döndü:

“Sizin işiniz de oldu böylece. Mart’ tan sonra gönderirsiniz öderler.”

Sevinmedim, şaşırdım. Doğru dürüst konuşmadan işim oluvermişti (!) O iş de niye benim oluyorsa! Kitapsever yöneticim tam bir iş bitiriciydi. İçkiler hemen alınacak, mikrofilm parası Mart’ tan sonra ödenecekti.

Kitapsever olarak tanıtılan hoca, bana düşündürdüğü gibi içkiye yakındı da yabancılığında yanılmıştım. O tam bir yerliydi. Safkan bir vatandaştı. Hem de önce yönetici, sonra... Yok, sonrası falan yoktu, o salt yöneticiydi.